

FOR AT DERE SKAL TRO

Johannes 1,18-51

For at dere SKAL TRO

Bibelgruppeopplegg over
Johannesevangeliet 1-12

VEGARD F. SOLTVEIT

Utgitt på Sambåndet forlag i samarbeid med
Den norske Israelsmisjon og ImF-UNG

Her begynner det som jeg, og mange andre, kaller *første hoveddel: Jesu offentlige virke*. Det går fint an å dele inn evangeliet på andre måter, f.eks. rundt de jødiske høytidene. Med *offentlig virke* mener jeg at fra kap.1,18 og ut kapittel 12 går Jesus rundt i Israel og snakker med ulike mennesker. Fra kapittel 13 er han kun sammen med sine disipler, før han går alene opp til korset i kapittel 18.

Her i kapittel 1 får vi først et kort møte med døperen Johannes, som vi alt har blitt litt kjent med. Han var en slektning av Jesus, og vi vet at mange trodde at han var Messias (se f.eks. **Luk 3,15**). Johannes understreker at det er han ikke. Han er en røst og et vitne om Messias. I dette avsnittet peker han fysisk på Jesus. Han rakte ut hånda slik at alle kunne se, og sa «*Se der Guds lam som bærer bort verdens synd*» (**Joh 1,29**). Kapitlet avsluttes med døperens eget vitnesbyrde om Jesus; «*Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn*» (**vers 34**). Tydeligere kan det vel ikke bli?

GT-motiv:

For å forstå litt av dybden av det døperen sa, må vi lese **3 Mos 16**. Her beskrives en bestemt dag, som heter Yom Kippur - *den store forsoningsdagen*. Den dagen skulle to bukker brukes for å skape fred mellom Gud og Israel. Den ene skulle ofres som syndoffer, (**3M 16,15-17**), mens den andre skulle være syndebukk (**3M 16,20-22**). Syndofferblodet skulle øverstepresten gå med innenfor forhenget i tempelet/tabernaklet.¹ Dette var eneste dagen i året at presten gikk inn dit. Blodet skulle dekke lokket på paktkisten (*soningsstedet*).

¹ Tabernaklet, senere tempelet, var det helligste i Israel. Det var Guds eget hus, og selve symbolet på at Israels Gud var midt blant folket. Den helligste gjenstanden i tabernaklet var paktkisten, som var innerst i teltet. Det var her øverstepresten gikk en gang i året med offerblod fra bukken.

Når det gjaldt sydebukken, skulle øverstepresten bekjenne alle Israels synder over den, for så å sende den ut i ørkenen. Bukken bar slik Israels synd, istedenfor folket. Det er her begrepet *sydebukk* kommer fra.

For jødene er dette en helt sentral og viktig dag fortsatt i vår tid. Den markeres på høsten. I dag brukes ikke ritualet med de to bukkene, da det trengs et tempel til disse handlingene.

Men i teksten som er tema i dag står døperen og peker på mannen Jesus, og vitner at han er den egentlige bukken. Jesus er både syndofferet, som dør for verdens synder, og sydebukken som bærer bort verdens synd en gang for alle. Offerritualene i GT er et bilde på han som skulle komme, en skygge av det ekte (**Hebr 10,1-4**). Jesus er hele verdens offer, og all vår synd er lagt på ham. Alt det gale du og jeg har gjort, er lagt på Jesus – han er vår sydebukk på ekte.

Evangeliets grunntone

En grunntone er den som ligger i bunnen i en melodi, det er det tonale senter. Det er hovedtonen. Johannesevangeliet har også en slik tone, et senter som gjennomsyrrer hele budskapet. Vitnesbyrdet fra Johannes døperen røper denne grunntonen for oss. Det er Jesus, Guds lam som kom for å sone vår synd og forsone verden med Gud. Denne grunntonen er selve kjernen i all kristen virksomhet, og er det viktigste vi forkynner. Derfor er det også så viktig at vi får taket på det, og kan gjenkjenne det i bibellesning og forkynnelse. Grunntonen er tydelig gjennom hele evangeliet – og Jesus sier ved flere anledninger at hans død og oppstandelse er «*timen*» han er kommet for. Det betyr at det var derfor han kom.

Noen samtale spørsmål: bra

- Kan du med egne ord fortelle hva kjernen i kristendommen er?
- Hva er «grunntonen» i ditt kristenliv?
- Hva er grunntonen i menighetsarbeidet du er med i?

De første disiplene

Døperens vitnesbyrd bar frukt. To av hans egne disipler, for døperen hadde også disipler, begynner å følge etter Jesus. Hvorfor gjorde de det? Fordi de hørte noen fortelle/forkynne om Jesus Messias – han som er Guds lam. Versene fra **1,35** synliggjør noen viktige trekk når

det gjelder disippelliv og livet som en jesusetterfølger. Nedenfor vil det derfor følge fem punkter som dere kan samtale over:

1. **Å høre.** Det første har vi alt vært litt innom. Felles for alle de fem vi møter i denne teksten, er at de hører ord/forkynnelse om Jesus. Troen kommer nemlig av forkynnelsen (**Rom 10,17**).
2. **Å etterfølge.** Det skjer noe med den som hører og tar imot evangeliet. Det må skje noe. Mennesker begynner å leve og orientere seg annerledes i denne verden. En disippel er interessert i å være der Jesus er, og i fellesskap med andre disipler.
3. **Å lære.** En Jesu disippel ønsker å lære av og om Jesus. Det er ingen pensjonsalder i disippellivet. Disiplene omtalte Jesus som rabbi, som betyr læremester. Jesus er læreren, vi er studenter av han.
4. **Å leve nært.** «*De ble hos ham den dagen ...*». Jeg synes denne setningen er så fin og sier så mye. Den sier noe om det viktigste når det gjelder å følge Jesus – nemlig å leve i nærhet og fortrolighet med han. Jesus inviterer de to mennene til å komme og se hvor han bor, og de blir med Jesus hjem. Slik inviterer Jesus også oss inn i kristent fellesskap, bønn og bibellesning.
5. **Å Fortelle det videre.** Samtlige av de Jesus møter i denne teksten får en trang til å fortelle det videre. Først går Andreas til Simon (bedre kjent som Peter), og «*så førte ham Simon til Jesus*» (**1 42**). Så leser vi om Filip, som etter et møte med Jesus går videre til Natanael. Ikke fordi de måtte, men fordi de ikke kunne la være. Det blir som Paulus skriver «*for Kristi kjærlighet tvinger oss*» (**2 Kor 5,14**). Peter sier noe av det samme «*vi kan ikke la være å tale om det vi har sett og hørt*» (**Apg 4,20**). Budskapet som de hadde fått del i var for godt og stort til å holde skult. Misjon er ikke noe vi velger, det er en naturlig del av å følge Jesus og være hans disippel. Både i nærområdet der du bor (indremisjon), for de som enda ikke har hørt (ytremisjon) og for det folket vi fikk evangeliet fra (israelsmisjon).

Samtale- og refleksjonsspørsmål:

- Hvordan praktiserer du disse disippelliv-punktene?
- Er det flere aspekter som er viktig i et disippelliv?
- Hvordan synes du at misjon og disippelliv hører sammen?

Vi har funnet ham ...?

I versene **42-45** står det noe som jeg synes er verdt å dvele litt ved. Det står at Jesus finner Filip, mens i **vers 45** står det at Filip sier «*vi har funnet ham ...*». Spørsmålet er derfor – hvem fant hvem? Det er helt klart at det er Jesus som fant Filip. Slik er det med alle mennesker. Det er ikke vi som finner Jesus, men han som kommer til oss. Det er Gud som tok initiativ, og gav sin sønn til soning for våre synder. Likevel kan vi oppleve det som om «*jeg har funnet Jesus*». Det samme gjør Filip. Jeg tror at Jesus finner oss på en slik måte at vi opplever at det er vi som finner ham, mens det egentlig er han som finner oss. Jesus har dødd for oss, og alt er åpent og gjort i stand. Spørsmålet er vel heller hvor lenge mennesker vil si nei til det Jesus alt har gjort.